

דרכי הצדיקים

סיפורי קודש בדרכם של רבותינו הק' זי"ע

הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליזענסק זי"ע – יו"ד כ"א אדר מלוה מלכה ביושלים מצו"ש פר' לך תשס"ז

>> המשך מעמ' הקודם

געווארן דער פסוק (קהלת ט: ט) "טובים השנים מן האחד", אז מען האט נאך מענטשן בדעה אחת - גיבט דאס א גרויסן כח און חיזוק אנצוגיין ווייטער; ווי דער פסוק זאגט (ישעיה מא, ו): "איש את רעהו יעזרו וילאחיז יאמר תמן".

דער חיזוק אין עבודה וואס א בחור באקומט פון א חבורה - איז אין לשער

דער וועג וויאזוי א חבורה ארבעט איז, אז עס קומען זיך צונויף בחורים אדער אינגעלייט, איינמאל א וואך אדער איינמאל אין צוויי וואכן, מען שמועסט זיך דורך ענינים פון עבודת ה' מיט אן ערנסטקייט, פאר בערך א שעה אדער אנדערהאלבן שעה. איינער זאגט נאך א בחינה פון דעם ספר און דער צווייטער פארציילט א סיפור, און אמאל לערנט מען אפשר צוזאמען א שטיקל אינעווייניג אין א חסיד'ישער ספר וכדומה. דאס איז גורם אז עבודת ה' ווערט א געהעריגער נושא, עס איז נישט סתם עפעס א לופטיגע זאך, ווייל אז מען רעדט דערפון - ווערט עס א זאך. און דאס פועלט אויטאמאטיש מורא'דיגע פעולות, שפעטער וועט ער שוין אליינס זען ווי אלץ וואס מען האט גערעדט פריער ביי דער חבורה - איז שוין אונטערן באוואוסטזיין און זיין גאנצער קאפ טראכט שוין דערפון און ער טוט שוין דערין און ארבעט אויף דעם. ווייל עס איז געווארן א זאך! עס איז געווארן א פאקט! עס איז א זאך וואס מען רעדט דערפון און עס איז נוגע בזמן הזה! און מיט דער צייט זעט מען ממש ווי יעדער חבר פון דער חבורה שטייגט און איז מצליח אין עבודת ה'.

עס איז נישט ערנער ווי א ביזנעס מיטגאנג

עס איז זיכער אז ביזנעס ליט וואס מאכן דורך א שווערע תקופה אין ביזנעס; ווי למשל די וועלט גייט דורך א שווערע אנדל פראבלעם וכדומה - וואלטן זיי זיכער זיך צוזאמגענומען אויף א מיטינג אסאך סוחרים אינאיינעם און זיך דורכגעשמועסט, מטשע עצה געווען און געגעבן הילף איינער פארן צווייטן וויאזוי דורכצושווימען די אלע שוועריקייטן און נישט אונטערגיין. וואס אויסער פון די עצות און געדאנקען וואס יעדער באקומט פונעם צווייטן, איז עס בכלל א חיזוק פארן מאראל נישט אונטערצוברעכן פון די שוועריקייטן. איז דאך א כל שכן אז היינטיגע צייטן - וואס די וועלט גייט דורך שוועריקייטן און יצר הרע'ס אין עבודת ה' - דארף מען זיכער טון די זעלבע זאך אין עבודת ה', זיך צוזאמקומען און זיך מחזק זיין אינאיינעם.

מען דארף האבן איין משוגע'נער...

דער פאָנעוויטשער רב, יעדעס מאל וואס ער איז אריינגעקומען אין א ישיבה, פלעגט ער פרעגן בדרך צחות: "ווער איז דער משוגע'נער אין דער מוסד? אין איין מוסד בין איך דער משוגע'נער! ווער איז דער משוגע'נער?!" עס מיינט צו זאגן, אז קיין שום מוסד קען נישט מצליח זיין, טאמער עס איז נישטא איינער וואס ער איז 'משוגע' לאותו דבר! מען דארף נישט קיין סך מענטשן, מען דארף נאר איין מענטש וואס לייגט זיך אריין ראש ורובו, עס גייט אים בנפשו אז ער דער מוסד זאל מצליח זיין, און ער זעט צו בויען, צו שאפן געלט און איבערדרייען א וועלט.

העקשן יצליח - מען דארף גיין מיט עקשנות ביזן סוף

לענינו, מאכן א חבורה איז נישט גרינג, און רוב מענטשן האבן נישט ליב זיך צו נעמען צו אזא זאך, רוב מענטשן זענען נישט קיין 'משוגעים' לאותו דבר! ווען מען הייבט אן טראכטן וועגן מאכן א חבורה, באלד שווייט אויף טויזנט שוועריקייטן: "וואו וועט מען עס קענען מאכן? ווער וועט וועלן קומען? וואס וועט מען רעדן?!" אבער עס דארף קומען איינער וואס זאגט: "איך בין דער משוגע'נער לאותו דבר! איך בין פארקויפט פאר עבודת ה'! איך נעם זיך דערצו! עס איז מיין זאך! און איך וועל מיטן אויבערשטנס'ן הילף עס דורכמיין ביזן סוף!". אזא בחור האט א געוואלדיגן זכות פון אוועקשטעלן דעם כח פון 'נדברו ריאי ה' איש אל רעהו' בימינו אלה, און אין דעם זכות וועט זיין "הבא לטהר מסייעין אותו", אמן.

תשובה טון, און דער נאך וועל איך אריין גיין צום רבי'ן (אכן את עצמי כמה ימים בתשובה, ואז אכנס אל הר"א). וכך עשה, שחזר בתשובה גדולה ונכנס אל הר"א. והנה מיד שנכנס קיבלו הר"א באהבה וחיבה, ואמר לו 'אה! יעקב יצחק! ושמח עמו מאד. התפלא הרבי מלובלין ואמר: 'איך בין היינט נישט אזוי גוט, אז איך זאל האבן געוועהן אפאר טעג צוריק אזוי שלעכט' (אינני היום כל כך טוב, שאיחשב לפני כמה ימים כ"כ גרוע - שאין השנינו גדול כ"כ בין מדרגתי דאז למדרגתי של היום), כי אע"פ שהוא מבין מה שהרבי קיבלו, אבל מה היא אהבה גדולה זו. ענה לו הר"א: 'דו מיינסט אז איך האב דין געמיינט? חס ושלום! איך האב געמיינט 'יענער'! (אתה חושב שעליך התכוונתי? ח"ו! התכוונתי לאותו היהודי!). תמה הרבי מלובלין, ואמר: 'אבער יענער איז דאך אזא צדיק! איך האב אים דאך געברענגט דא' (אבל הרי הוא כ"כ צדיק! הרי אני הבאתי לכאן). ענה לו הר"א ואמר לו: 'שנים ארבעה מדרגות, יש מי שאינו טוב וחושב שהוא טוב, יש מי שאינו טוב ויודע שאינו טוב, ויש מי שהוא טוב ויודע שהוא טוב. והמשך ואמר: 'מי שאינו טוב והוא טועה לחשוב שהוא טוב, הרי הוא חי עם טעות, שהרי באמת אינו טוב, עו' אויף א טעות וועט ער זיך אמאל כאפן' (הרי על טעות עומדים בטון), וכאשר יעמוד על טעותו יעשה תשובה'. והמשך עוד על מי שהוא טוב וחושב שאינו טוב, 'נו, אזוי דארף דאך א איד זיין' (הרי כך צריך יהודי להיות). ואף על מי שאינו טוב ויודע שאינו טוב אמר 'נו, אז ער ווייסט דאך אז ער איז נישט גוט, וועט ער דאך תשובה טון און ווערן גוט' (הרי אם הוא יודע שאינו טוב, א"כ הרי יעשה תשובה ויהיה טוב). ואמר: 'איינער וואס איז גוט און ער ווייסט אז ער איז גוט, ער וועט קיינמאל קיין תיקון נישט האבן' (מי שהוא טוב והוא יודע שהוא טוב, לא יהיה לו תיקון לעולם) ובזה סיים את דבריו.

הלך הרבי מלובלין והתנצל בפני אותו יהודי, ואמר לו: 'וואס איך טון, אזוי האט דער רבי געזאגט' (מה אשה, אבל כך אמר הרבי), ואמר לו את כל הפתגם [ואמר כ"כ רבינו זי"ע כי בזמננו אם היו אומרים כך למאן דהו היה בורה ומסתלק מרבי כזה, אבל הוא היה יהודי ירא שמים]. מיד חרד אותו יהודי ונכנס אל הר"א בבכיות גדולות וביקש אותו כי לא ידחה אותו, וטען כי 'איך לך דבר שעומד בפני התשובה', ואין הוא רוצה לשמוע שום דבר אלא הוא רוצה לעשות תשובה. אבל אחר כל הדברים לא רצה הר"א להסתכל עליו כלל, עד שבכה ובכה הרבה מאד וכל הזמן טען כי הוא רוצה לחזור בתשובה. כאשר הר"א שהוה מחבובו ברצינות (הריטש) אמר לו: דא קומען אסאך מאל חוטאים, גרייסע חוטאים מיט חטאים חמורים, איך קען מיך א עצה געבן מיט יעדן איינעם, איך גיב זיי א תשובה. אבער מיט אזא פערשוין ווי דו ביסט... קען איך מיך נישט אליין קיין עצה געבן, מוועט מוזן ווארטן ביז ס'וועט קומען דא מיין ברודער - דער רבי רבי זושא, ביידע צוזאמען האפט מען אז מוועט שוין קענען עפעס מאכן' (באים לכאן הרבה פעמים חוטאים, ואף חוטאים גדולים בחטאים חמורים, ואני יודע מה לעשות עם כל אחד מהם, ואני נתן להם תשובה, אבל עם כריה כזה מינו שאהת... איני יכול להסתדר עמך בעצמי. נוכח להמתין עד שאחי הר"ז יבא לכאן, ושינוי ביחד נוכל לקוות שנצליח לעשות איהו דבר). המתין הלה עד שבא הר"ז, ואכן כאשר הגיע לקחו אותו האחים הק' לדייהם ועברו עמו, עד שנהיה צדיק באמת. אחר תקופה שהיה שם, חזר אותו איש לביחו, ואמר: 'איך ווייס אז איך בין נישט גוט'! (אני יודע כי איני טוב!).

• הרה"ק מראפשיץ זי"ע נסע בצעירותו אל הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליזענסק זי"ע, שהרי הרבי רבי אלימלך נסתלק בשנת תקמ"ז, ואילו הרה"ק מראפשיץ נולד בשנת תק"כ ונמצא כי היה פחות מבן שלושים באותו פרק. אכן כאשר הגיע אל הר"א לא רצה לקבלו להיות נמנה בין תלמידיו הק', ואמר לו: 'דו ביסט א מיוחס, אונז נעמען נישט אן מיוחסים' (אתה הינן מיוחס, ואנו איננו מקבלים מיוחסים), [והרה"ק מראפשיץ היה יחס גדול, וכידוע כי מצד אביו הרה"ק רבי מנחם מענדל מלינסק זי"ע היה בן אחר בן י"ח דורות של בעלי רוח הק', כמו שאמר הרה"ק הר"א מדיקוב זי"ע בפני מחותנו הרה"ק רבי דוד'ל מדינוב זי"ע, ובנוסף לזה היה לו יחס למשפחות ברנים וגדולים מצד אמו שהיתה בת הרה"ק רבי איציקל שלישי, וטען: 'וואס בין איך שולדיג אז מיין טאטע איז אן ערליכער איד?'] (מה אני אשם בכך שאבי הוא יהודי ירא שמים?). כאשר ראה הר"א כי כוונתו אמיתית, אמר לו: 'נו, קענסט דין שוין אויפהייבן' (נו, אתה כבר יכול לקום), והכניסו אל החבריא.

• אצל הרבי רבי אלימלך היו כמה פעמים באים אנשים כפריים על מופתים וישועות על עסקים ועניינים שהיה להם עם פריצים וכדו'. וכאשר היו באים להזכיר עסק עם פריץ, היה הר"א לוקח את שרולו בגדו ואומר לו תוכו 'שטעכן ברעכץ פא פא', וכאשר אמר אז היה מסלק את הפריץ. פעם אחת כאשר היה הרה"ק מראפשיץ בליזענסק והיה הר"א אז באמצע שיחה מרוממת עם התלמידים, ובא כפרי אחד לבלבל על עסק עם פריץ. לא רצה הרה"ק מראפשיץ שיפריעו את הרבי משיחתו הנעלית, ונעמד וחיכה את הר"א ואמר 'שטעכן ברעכץ פא פא'. אחר כמה ימים חזר הכפרי והביא אל הר"א עגלה שלימה בכמה מיני מאכלים עבור כל הציבור כדרך הכפריים, והר"א לא ידע מה זאת, שהרי לא הוא בירכו. עד שנודע מה היה המעשה, אשה אר"א אל הרה"ק מראפשיץ ואמר לו: 'נפתלי נעמסט מיר צו די פרנסה? (נפתלי אתה לוקח לי את פרנסתי?)', הגיב הרה"ק מראפשיץ: 'חס ושלום! איך האב נישט געוואלט מוזאל שטערן דעם רבי'ן' (ח"ו! לא רציתי שיפריעו את הרבי).

• פעם אחת כאשר נסע הרה"ק מלובלין זי"ע אל הרבי רבי אלימלך, ראה בדרכו איזה אדם שהיה נראה לו צדיק גדול, כי ראה את תפלתו המרוממת, והביט עליו איך הוא עורך תיקון חצות בבכיות נוראות על גלות השכינה, וכך גם כל התנהגותו מציאה מאד חן בעיני הרבי מלובלין. ניגש אל היהודי ושאל אותו 'מי הוא רבכם? תלמידו של מי אתם?' ענה לו היהודי כי אין לו רבי כלל. אמר לו הרבי 'אם על אף שאינך נוסע לרבי אתה נראה כך, מי יודע מה יהיה נעשה ממך אם תיסע עמי אל הר"א', וכך הוסיף ודיבר על לבו, עד שהסכים עמו ונסע יחדיו אל הר"א.

ויהי בהגיעם נכנסו אל הר"א, אבל מיד הסתובב הר"א והפנה את ראשו מהם, ולא אמר להם שלום, כמו מי שהוא ברוגז, והתביישו מאד. אמר הרבי מלובלין לאותו יהודי: 'איך האב מיך מן הסתם עפעס פארזינדיגט, דער רבי וויל מיך נישט אנקוקן, און ממילא שוין איך אויך, ער האט זיכער איך נישט געמיינט' (אני כנראה נכשלתי באיהו חטא, ולכן איך הרבי רוצה להביט עלי, ולכן גם עליכם, כי אתכם הוא בורא לא להתוין). ואמר: 'איך וועל מיך צוגרייטן אפאר טעג און

718.484.2189

מערכת העיתונים
בארה"ב: 718.536.2347
בארץ: 072-3323310

דעת

כל הזכויות שמורות
למכון תולדות יהודה סטיטשין
אין להעתיק שום חלק מגיליון זה בלי רשות המערכת

לקבל גיליון מדי שבוע במייל,
לסדר מוקדם מהדפוס ולתרומות:

gilyondoeihu@gmail.com - Tel. 718.438.0032 #3